

Sesida dals

16 d'avrigl 2019

Communitgà ils

18 d'avrigl 2019

Protocol nr.

274

Dumonda Maissen

concernent il futur da fusiuns da vischnancas e da vischnancas fusiunadas

Resposta da la regenza

En la sessiun da favrer 2011 ha il cussegl grond respundì 24 dumondas da princip che han fixà la direcziun da las refurmas da las structuras. Sin fundament da questas decisiuns strategicas e sin basa da la realisaziun instradada è l'iniziativa "Fermas vischnancas – in ferm chantun" vegnida retratga il matg 2013. Il rapport davart las structuras communalas ch'è vegnì tractà en la sessiun da december 2018 (missiva carnet nr. 8/2018-2019, p. 667 ss.) ha mussà in maletg per gronda part positiv davart ils effects da las numerusas fusiuns da vischnancas sco er da la refurma dal territori ch'è terminada en il fratemp.

Tar la dumonda 1: Anc avant 15 onns devi mo discussiuns modestas davart la fusiun da vischnancas. Singuls projects pli pitschens han fullà quella giada la via per l'unda da fusiuns da pli tard. Senza exagerar dastga la strategia dal chantun vegnir designada sco grond success. Ils tratgs fundamentals da questa strategia eran vegnids iniziads gia l'onn 2006 tras la revisiun parziala da la lescha da vischnancas dal chantun Grischun (LV; DG 175.050) (missiva carnet nr. 12/2005-2006, p. 993 ss.). L'onn 2006 devi 207 vischnancas, actualmain datti 106 vischnancas. En la medema proporziun èn sa reducidas er las furmas da la collavuraziun intercomunala. Tras ils projects currentes s'avischina quest dumber a la finamira da main che 100 vischnancas fin l'onn 2020, ch'era vegnida fixada dal cussegl grond. Bain na vegn questa finamira betg cuntanschida per pauc entaifer il temp fixà. Las finamiras da la refurma da vischnancas na ston dentant betg mo vegnir mesiradas unicamain a maun dal dumber da vischnancas, mabain primarmain a maun da lur qualidad. Il rapport davart las structuras communalas ha mussà che la gronda part da las finamiras, sco quai ch'ellas èn vegnidas preschentadas sin p. 625 s. dal rapport e da la missiva davart la refurma da vischnancas e dal territori (carnet nr. 8/2010-2011), èn vegnidas cuntanschidas. Il Grischun vala sco chantun precursor areguard il tema "fusiuns" e dispona d'experiences considerablas grazia a las fusiuns gia succedidas. Quels chantuns cun anc pli bleras fusiuns, sco ils chantuns Tessin u Friburg, han fatg quai cun ina planisaziun centralistica da las fusiuns u cun fusiuns sfurzadas. Fusiuns sfurzadas fissan da princip pussaivlas er en il Grischun (cf. art. 72 LV).

Ord vista da la regenza n'èsi objectivamain betg inditgà resp. memia baud d'adattar la strategia. La debatta parlamentara durant la revisiun totala da la lescha da vischnancas l'october 2017 n'ha betg mussà ch'i fissan giavischadas regulaziuns supplementaras envers las vischnancas en general resp. en il sector da las fusiuns da vischnancas en spezial. L'instrumentari da promoziun actual è suffizient ed ultra da quai flexibel avunda per pudair tegnair quint en moda differenziada da las differentas premissas en il Grischun.

Tar la dumonda 2: Femas vischnancas stgaffeschon ina premissa centrala, per ch'i na resultia betg ina centralisaziun zuppada. Sin fundament dal success cun la refurma da vischnancas e sin basa dal confess da la regenza a fermas vischnancas n'ha gè lieu l'ultim temp nagina chantunalisaziun, cun excepziun da las suandantas incumbensas ch'èn vegnidas discutadas en moda cuntraversa sin plaun politic: incassament da la taglia a la funtauna, scanning da la taglia, incassament da la taglia sin l'ierta e sin donaziuns. Da quai sto vegnir differenziada la centralisaziun d'incumbensas chantunales che han medemamain chaschunà discussiuns, en spezial la serrada da la scola professiunala da tgira Glion resp. il spustament dal clom d'agid sanitar a Cuira. La refurma dal territori ha da sia vart augmentà supplementarmain l'autonomia communal, cunquai che mo fitg paucas incumbensas obligatorias èn vegnidas attribuidas a las regiuns.

Sco conseguenza da l'incumbensa Albertin concernent il rinforzament da las vischnancas, ch'è vegnida acceptada en la sessiun d'avust 2015, mussa la regenza gia en il rapport da consultaziun tge consequenzas ch'in project da legislaziun ha per las incumbensas, per las cumpetenzas e per las finanzas da las vischnancas. Ordavant vegni er sclerì, sch'i pon vegnir delegadas cumpetenzas a las vischnancas.

Tar la dumonda 3: In'evaluaziun dals respargns pussaivels tar l'administraziun chantunala n'è betg avant maun. Igl è er difficil da far ina tala, perquai che betg mo las fusiuns da vischnancas succedidas n'han in effect concret per il dumber da persunal da l'administraziun chantunala.

Ils avantatgs dal chantun èn oravant tut da natira indirecta. Els han dentant in grond effect. Grazia a las pussaivladads che sa porschan areguard la planisaziun dal territori ed areguard il svilup economic pon projects vegnir realisads da maniera pli simpla, pli svelta e pli effizienta.

En num da la Regenza

Il president:

Il chancelier:

Dr. Jon Domenic Parolini

Daniel Spadin